

Ezen lapok minden héten négyyszer, u. m. kedden, csütörtökön, péntek és vasárnap jelennek meg. Előfizetési ár félévre Buda-pesti házhoz-hordással 5 ft., borítékban 6 ft., postán borítékban 6 ft. e. p. A hirdetések minden apróbetűs hasábról 5 (öt) ez. kr. fizetnek.

Péntek

537.

Februarius 5. 1847.

Előfizethető helyeken kiadók hivatalban, hatvani utczán Horváth-házban 483ik szám alatt földszint, és minden királyi postahivatalnál. — Az ausztriai birodalomban s külföldre menendő példányokat csak a bécsi császári postahivatalnál rendelhetetnek meg.

BUDAPESTI HIRADÓ.

TARTALOM. Magyarország és Erdély. Kinevezés. Helyzetünk 's a reformok XIII. — Inseg. Megyék: Közgyűlésről tudósítás vége Nógrádból. — Zágrábmegye körlevele a turpói ügyben (folytatás.) József- emlékegyesület. Székesszékűvári életbiztosító társulat. Külföld. Franciaország. Portugalia. Poroszország. Görögország. Hivatalos és magánhirdetések. Lotteriahúások. Nemzeti színházi átrend. Gabonáér. Statuspapírok és részvények árkelete. Dunavízjárás. IRODALOM és TUDOMÁNY. Kritikai szemle. Honi irodalmi hirdető 1846. — II. (Folytatás.)

MAGYARORSZÁG ÉS ERDÉLY.

A nmu magy. kir. udv. Kamara a brucki harminczadivatalnál ideiglenes iróki állomásra Poppel Ferencz győri harminczadkezelési gyárnokot alkalmazta.

XX (Helyzetünk 's a reformok XIII.) „Az urbéri viszonyok gyűlöletességet tápláló kötelekeiből ki kell bontakoznunk országosan, országszerte általánosan. Ez az én hitem. Ki kell bontakoznunk, mert e kérdésben több forog fen, mint a mi a kérdésnek közvetlen tárgya; ezerszer több forog fen — minden — így szólott Kossuth L. tb. ur lapjának 100dik számában. Ez már nem oly idylli hangja a reformnak, millyennel utóbbi cikkünkben találkozánk; K. L. ur inkább mondhatta volna e helyett „ez az én hitem“ ezt: ez az én akaratom. Mert szavai egészen a parancsoló módban vannak írva, 's ugyis hangzanak, mint egy tábori parancs. Ez az egész cikk folytán nyilván kitűnik, mellyben többhelyt „én és az ellenzék“ nevében beszél, de különösen ezen mindjárt elől álló mondatból: „A ki velem e hitben (tulajdonképen: parancsban) nem sztozik (vagy tán jobban: nem engedelmeskedik), annak nem szólnak szavaim“ — ugy van, nem az ellenvéleményükhöz, azoknak kapacitójára vannak K. ur szavai intézve, hanem híveikhez, kiket magával egy véleményben lenni képzél, tábori parancs és proclamatio formában, mellyben a vezérek elő szokták terjesztetni a hadiseregnek, mielőtt a háborút elkezdendék: mik a kockatéljes és komoly vállalatnak indokai, mit tettek annak békes elhárítására és mit fognak ezután tenni a győzelem kivására. K. ur alig érinti indítandó háborújának valódi indokát — azt csak felteszi, mint evidentiát, de annál többet bajlódik eddigi táborozásaival 's a következőknek hirdetésével, mellyeknek végtomlásal fenyegető 200 fontos antwerpi bombái a „minden a dők közössége.“ Mi ezen, az urbéri viszonyok egyetemes kiirtására, elegendő indok nélkül kezdett és így igazságtalan háborút erősen félelmesnek, valamint a multban, ugy mostan és jövődében is roppant bombái dacára sem tartjuk sőt inkább azt hisszük — 's mivel „ez a mi hitünk,“ azért boesánatot kérünk érte — hogy, mivel K. ur most még inkább kezdett hallucinálni, mint régebben: a nemzeti józan ész diadalra most még bizonyosabb, mint valaha. Vizsgáljuk az indokokat: gyűlöletesekek — azok az urbéri viszonyok? országosan és országszerte, általánosan és tán rögtön kell-e azokat eltörlölnünk?... 'S vajjon a nemzetnek e kérdéstől függ-e jelenleg „mindene.“ Absolut jólétet és boldogságot a földön nem tudunk képzelní; minden ez iránti fogalmunk csak egybehasonlításból kerül ki: azért ha állapotunkat jónak vagy rosszának állítjuk, tulajdonképen egy ismert rossz vagy jó állapottal teszszük hasonli-

tásba. Ha a magyar paraszt saját állapotának illő méltánylása végett ezen eljárásához folyamodik 's állapotát az őt akármely oldalról környező szomszédokéival egybehasonlítja, lehetetlen meg nem nyugodnia 's hálát nem érzenie a magyar törvényhozás iránt, melly rövid idő alatt többet tett az ő javára, mint szomszédaiak történt akárhol. — 's egyzersmind egészen magának tulajdonítani 's egyéb egyetemes befolyásoknak, ha anyagi jóléte itt-ott alsóbb fokon áll a szomszédokénál. Hogy távolabbi osztályosorsótól sines mit irigyelnie, azt már több cikkemben mutattam meg... Miért volnának hát oly gyűlöletesekek az urbéri viszonyok? Világos, hogy ez a pesti hírlapírók (itt nincs semmi Calambourg) és politikuskoknak csak subjectiv érzelmek; ki kételkedhetnék abban, hogy ha nekik robotolni, adózni, szántani és kapálni 'stb. kellene, ők ezt a legürhettelebb és gyűlöletesebb állapotnak tartanák, hasonlítva azon könnyű, kényelmes módjához az életnek, mellyben nemesak némileg fényes jólétre, hanem hetedhétországra szóló dicsőségre is tehetni szert?

Ha az ember az után akarja kerkászni: hol van és hol nincs gyűlöletességnek helye, ugy könnyen azon ismeretre bukkanna, hogy attól egészen ment állapot nincs és az ember e szerencsétlen szenvedélytől csak jobb természete, nemesebb és fejlettebb egyénisége óhatja meg. A társadalmat nem lehet hierarchia nélkül képzelní. A különféle felsőbb-ségeknél mind megannyiféle alattvalók felelnek meg, — ez a társadalmi hierarchia. Minden alárendeltség némi gyűlöletességet magvát rejti magában, mert mindeniknek kötelességsöt „kényszerített munka“ — mi, fiatal politikusaink szerint, az emberi méltóságot sérti — felel meg: a királyt az első miniser, ezt tükára, ezt a bureau igazgatója, ezt a subalternusok serege, ezeket a gyakorlóké'sat, gyűlölettel né con amore; vagy a kereskedőt számvívője, ezt a segédek, ezeket meg a gyakorlóké; a nagy birtokost a kisebbek, ezeket mindössze a vagyonos urbéreskek, ezeket pedig a vagyontalanok... és így az egész társadalmi hierarchiában. — De ezen gyűlöletesség a status normalis állapotában sohasem emelkedhetik oly hatalmasra, hogy annak fenálló rendét, vállalatját temető-talpából felforgassa. Csak akkor felhetni ettől, midőn a nyomás felülről lefelé mintegy geometriai arányban növekedve a társadalom alapjára kiállhatatlan súlyal kezd hatni; könnyítést és enyhítést pedig felül akarát, alól kilátás nincs... ekkor történhetik meg, hogy a társadalmi gulának alapja, a rá nehezkedő tehert tovább nem bírva, alatta összeroskad 's halomra omlik az egész... Rend és összefüggés felbomlott; törvény nem uralkodik már mint a nyers természeté, az erősebb joga, melly szerint a nagy hal a kicsit elnyeli, a nagyobb erő leigazza a kisebbet. Ekkor a társadalomnak egybekötöttéseikből kiszabadult elemei között harez támad, az erők pusztítva egyesítő harcra, melly addig tart, míg az irtásban ellankadva, egy hatalmas erőnek zsákmányai vá lesznek, mellyek saját vonzalmai alatt egy új egészbe egyesülnek... 's a társadalom újra felépült... Ha új elemek nem járultak hozzá, kevés különbséggel megint a régi. Az alap nem lehetett tetővé és megfordítva. Nemelly elemek felebb másztak, mások talán alább esűstak a hierarchiai hágesón, 's ez a régitől csak formában különbözik. Ez tán tökéletesebb 's az elemek közti

viszonyok igazságosabbak lettek — és ez a nyereség — [de a szenvedélyek, miben a felépülés végetlen és iszonyatos vajadásai kerültek, mérlegbe sem vehetők. Jaj annak a társadalomnak, mellynek illeten reformra kellett szorulnia! Hála Istennek! ily életnapok ritkák a népek életében, 's csak azon társadalmak felett tűnnek fel véropirosan, mellyek erőkölesileg tetőtől talpig meg vannak romolva...]

Ily veszedelmes pontig tenyészett volna hazánkban az osztályi gyűlölség — és épen az urbéri viszonyok miatt? Bizonyára nem; — az nem lehet látók, hogy ok ninesen rá. Ez csak akkor lehetne — 's még akkor is alig menthető — ha a törvényhozás azon reformi pályáról, mellyen az 1836diki liberalis kiindulás óta folyvást halad, rögtön megállani vagy visszakanyarodni akar. De nem a reform további kifejlődésének előjeleivel kínálkoznak-e minden kilátások? nem reform-e jelszava magának a kormányknak és minden jó hazafinak? nem történtek-e tetemes reformi lépések az országgyűlési időközben is a köz- és népjóllett előmozdítására, a népnevelés és közlekedési eszközök tökéletesítése 'stb. által? ... És épen most lenne ideje a kifejlődés e jótékony, békés processusát ideitlen belekottyanások, okatlan elsitetésekk által megzavarni 's a jövődőt kockázra tenni?

Soha sem volt Magyarország népének kevesebb oka gyűlölségre a felsőbb osztályok iránt, mint e pillanatban. De azért nem ringatjuk magunkat oly hiedelemben, mintha e bizalmas állapotot megvesztegetni nem lehetne... Gyűlöletesekek hirdetni egy állapotot, melly az emberek igen nagy részének szokott állapota, 's egy országban hirdetni azt, hol ezen állapot a szomszédokénál, köztudomás szerint, előbbvaló... annyit tesz, mint annak lerázására szólítani fel; — ez nem javítás, hanem eltörlés; ez nem capacitatio, hanem erőszakra-felhívás — habár akaratlanul történik is. Itt pedig csak reformra van szükség... Amde vannak, kik csak hirdetni tudják a gyűlöletességet, de semmi gyakorlati, kivihető, az érdeklettek megnyugtatható, jogszerű és méltányos igényeiket kielégíthetőt javasolni nem tudnak. És ezek aztán a reformerek? Szegény reform, mennyire bitorolják czimedet!

Közelebb folytatni fogjuk.

INSEG. Mult évi majus és junius hónapban egész Europa dús termésről és bőségéről beszélt: 5—6 hónap köz. 's egész Europa panaszokodik 's éhséggel küzd. Hova vezet e korán bekövetkezett szükség? Isten szemé látja! Annyi igaz, hogy ha a lefolyt évben aggódtunk most felhetünk, mert arra vajmi sok az ok.

Csak alig néhány hónapja, midőn egy jeles férfiak társaságában azt jósolám, hogy majus hónapig egy köből tiszta buza 30—35, rozs 24—25, árpa 20, kukorica 20, zab 8—10 v. forintra felhág; ez akkor képtelen, oknélküli, nevetséges állításnak tartott, — mert, mint mondták, gabona van az országban, pénz pedig nincs; 's ime még csak januarius hava 's már a buza 24, a rozs 20, kukorica 17—18, zab 7 v. forint; miből igen világos, hogy nézetem nem alaptalan, jósolatom nem ábránd — hanem időjárás, honiseret 's gazdasági számolásból vont következtetés vala. Most (6bet mondok; ha késedelem nélkül szigorú felügyelés 's gond nem örködik, lesznek helyek 's piacok, hol semmi áron nem lesz gabona kapható. Nem volt ily általános baj 1842-ben, mégis történtek ilyforma esetek; az 1816—17diki szűk időben pedig mik történtek? szükségtelen elősorolni.

Irodalom és Tudomány.

KRITIKAI SZEMLE.
A HONI IRODALMI HIRDETŐ 1846.
II.

* * * Mennyire különbözött a mi első dadogásunk más népekétől! — Mig a helleneknél az éposz magából a népből származott, 's Homér annak adott nyelvet, mi minden görög sziveben érzelmmé ért már, — mert ő a szabadabb szenvedélyeket, a mint őket hallá, a csodásan ható emberit, a mint azt látá, csak szavakba öltözteté 's által lón elfeledhetlen az utóvilágnak, — mert ő korának kiegészítő része volt, ő volt a száj, melly nélkül azon kor soha meg nem szólt vala; — mig Ossian réménéke, kísértetszerű, mikint a sötét fangalbarlang szótára zendül meg, az egész elegico-lyrai menethen tartva — komoran és rémszerűen visszatükröző a skót jellemét: — a mi époszunk mindezeknek árnyéka sem, hanem mesterségesen készített műteremtény, azt mutató, miképp nyelvünk képes ugyan az ő éposz rhythmusát, alakját visszaadni, de hiányzik benne az éposz lelke, az egész nem népek és korok hagyományát tartalmazó, hanem ellenkezőleg visszazéző áttekintés mostani korunkból a szürke multba — áttekintés, melly csodálva, dicsérve, ünneplve lehet — de melly nem gyökeredzik a népben.

Illyneműek Vörösmarty hőskölteményei. — Nem hiányzik ezekből a szellem, költészet, érzelem, — csak hogy az mind csinált. Fényes képző, teremtő phantasia van jelen, de egyzersmind sok üres is, és bármily ellenségei vagyunk az elvontnekek, sok elvont, erőszakos odavonszolt bizonyos művészi hatás eszközzésére. Épen ugy mint Virgil Aeneise, Milton vesztett paradicsoma, Voltaire Henriadeja, Klopstock Messiasa. És amár Vörösmarty Zalán futásában a tartalom nem költött, valamint Voltaire Henriadejában is, mégis — noha a maga nemében mindkettő remek mű — nem találunk bennok eredeti

sajátságot, eredeti életet, eredeti hatást, ez epopeakból nem lehet a népek eredeti világnézetét (ezen nagy szellemi természetstoriát, mint Hegel mondja) — tanulnunk, hanem azt láthatjuk belőlök, miképp fogta föl magának 's ügyeképp rajzolni népet Vörösmarty a költő.

És ennek oka? — könnyen magyarázható. — Ha e hypothesist: „non datur saltu in natura“ soha egy nemzet sem ezafola meg — megezaforla a magyar, mert mi erőtetett műveltségünkben egy nagy ugrást teyünk, melly perse nem helyzett paradicsomba bennünket, minthogy az átugrottat helyre kell hoznunk, és a mit helyre nem hozhatunk — örökké üres hézagot fog képzni életünkben. Valamint az egyes emberrel a képzeteleiről előbb jászik, mint az ember ő vele, így van ez egész népekkel is — a költészet előbb jár mint a próza, a mese előbb mint a historia, a mythosz előbb mint a moral és religio, — mig nálunk mindezek megfordítva van: mi mar a prózánál vagyunk, pedig költészetünk még elég parlagon hever, — történetet akarunk alkotni, 's még a mesén sem botorkálunk keresztül... Ez nem megy! — Mindemellert képzeteleirünk mégis sokkal erősb, mint értelmünk, pedig tudjuk, mily nehéz uralkodni dolgok fölött, mik egyszer a phantasiába befészkelek magokat...

Mintán az époszt meglehetősen elhanyagoltuk, beszély és regény kezdenek a lyrika mellett leginkább kifejlenni.

A beszély és regény — az éposz e két gyermeke — már tetemes műveltségi érettséget feltéteznek, és képezett, bevégzett társalmi életet. Regényben a költő feladata az élet mélysegeiben folgóni, a társaság minden formáit, előnyei és fogyatkozásait, erényei és bűneivel visszatükrözni... Valóság és szükségességnek kell benne egymást szilárdan ölelnök, 's a költőnek a tömegben fölfelemelkedve, és mégis annak közepette állania, ki egy oldalon az emberit rajzolja, és mégis a phantasia végetlen országában kalandoz. Közepelte a fictionálnak valót, még pedig életvalót követelünk a regénytől. — Természet képezi tehát a regény alapját, csak hogy e természetesnek a költészet varázsa által aesthetikai jelentőségre szükség emeltetnie... Gyermekek vá-

zolatai a legszomszédabb környezetnek, minden magas fölfogása nélkül az életnek, minők nálunk gyakran napirenden vannak — nem vehetnek figyelembe; ép oly kevés az azon divatezikkék azon irodalomban, mellyek összeférezelnek, hogy egy pillanatra beszéd tárgyaúl szolgáljanak. Mi magas íteleti álláspontra emelkedünk, 's szándokunk arról teljességgel le nem szállani. Regények 's beszélyeket, mellyek csak azért gyártattak, hogy néhány hírlaphasáb betöltésére szolgáljanak, ma egy pár jó barát által olvastatva, holnap örök feledésbe merülendők, — figyelemre méltatunk nem lehet; ezeket hallgatással mellőzzük, 's csak azon egészen rosszakat veszzük szemügyre, mellyek veszélyes irány terjesztőtől szolgálhatnak; főleg pedig azokról szölandunk, mellyekben valódi költői geniusz mutatkozik, 's mellyek vagy jeles formájok, vagy tartalmuknál fogva a nagy közönség figyelmét magokra vonják. Illy regényirók kettő van: Jósika és Eötvös — kikhez még Kelenfy és Kuthy számítandók.

Jósika ezidén hallgatott, az ő neve nem disziti az 1846iki könyvrajstromot.

Eötvös a Falu jegyzője nyolczadik füzetét boesáta közre 's bevégze egy munkát, melly fénypontját képezi irodalmunknak, mellyre büszkeséggel tekinthetünk, 's melly a külföld ellenében is képes méltólag képviselni irodalmunkat. Ezen művet legközelebb kimerítőbb bíralat alá veendjük.

Kelenfy két kötet beszélyt adott ki. — Komoly studium, 's tisztult izlés alapelőnyei ezen irónak, csak valamivel több szellemrugalmasságot kívánánk neki, 's kevesb szélességet a rajzokban...

Kuthy Hazai rejtelmek nagyszerű tervben kezdvek! — Egyes részek benne kitűnnek; valamint ezen író kiválóan jeles en rajzolja az alföldi életet, csak hogy könyve szaggatottnak, benső összefüggést nélkülözöknek latszik lenni, Sue Mysteres-jei modorában, de annak a zürbe egységet hozó genialitasa nélkül...

Beszély és regényszakban mindössze 11 külön munka nyomtatott. Ezek közt az említettek kivül találkozunk még jelen-

1847. évi... A lejarati idő 1847-ik évi augusztus 6-ika

Illyforma esetek most annál inkább előállhatnak, mert, mint tudjuk, a baj európai 's több oknál fogva aligha vakmerőség állítani, hogy a bekövetkezendő tavasz nagyobb szükséggel lép be, mint az 1816 's 1817-iki; nem állítom ugyan, hogy olly magas arra hág az élet, mert ez nem történik, mivel képtelen, mind a mesterember, mind a földművelő-osztály megvenni, alkalmasint több levén most 25 forint, mint akkor 10; de a gyümölcs romlása 's burgoyavész után igen bátran mondhatom, ha már jelenleg is éheznek a nép, 's már most is táplálni kell, hogy e szükség felülmulja amazt.

Megfoghatlan ország ez a mi fejtel 's mézzel folyó kahanánunk! Ezelőtt két évvel 48 kr 1 p. forint volt egy köböl rozs, ma már 8 p. ft; akkor nem találtunk helyet tartására, ma már drága áron sem kapunk elegendőt, egy bő esztendő pangó olesóságot szül; ellenben egy szűk termés drágaságot, két terméketlen év éhenhalást idéz elő; okait ha keresnők, megtalálók; de ezuttal nem igen fejtegetem; sokan geographiai, politikai okokban látják a hibát, én nem. En a könnyelműség 's elbizottságban helyezem. Igen jól tudom, pár évvel ezelőtt közönséges vélemény volt, hogy Magyarország olly állapotban van már, hogy többé gabonadrágaságtól nem félhet; felteszszük, igaz, magunkban, valahányszor baj ér, hogy gondosabbak, vigyázóbbak leszünk; de mégis csak a régiék maradunk; a bőségben bizakodtunk, gondatlanok, előre nem nézők, a szorult helyzetben esügedők, veszekelők — pedig bizony hatalmunkban volna magunkat, ha nem egészen is, de nagy részben olly helyzetektől megóvni.

Ezelőtt a papi jószágokban azon dicseretes 's czelszerű szokás 's rendszer uralkodott, hogy mindig az utolsó évi termésnek egy harmadrésze sértetlenül hagyatott fen a következő évre; az eladásoknál arra ügyeltek, hogy egy rész télen — más rész késő tavasszal adassék csak nagyobb mennyiségben; csupán a szegénységnek lehetett kisebb mértékkel folytonosan adni: ha ez most is állana 's minden uradalmak és birtokosok ezt gyakorolnák, ez olly biztos takarékmagtár lenne, melly megóvna az országot egykét éven át a szükségűl 's okvetlen megmentené az éhenhalástól. De a helyett, hogy ezen jó 's hasznos szokás és rend közönségesen lábra kapott volna, jelenleg az egyházi javakban is több helyeken eltértek attól; a megyei kezelés alatt lévő takarékmagtárak szintegy állanak; kiosztatott új fejében a nélkül, hogy valódi szükség lett volna rá; természetes, hogy most beszédni lehetetlen. Kisebb birtokosok, világi nagyk? sokkal több szükségük van, 's teremtenek magoknak, mintsem hogy gabonájok több évig hevertetnék; így igen világos, hogy a régiebb termésből kevés pótlékot várhatunk, az ideit termés pedig olly kevés 's olly szűken termelt, hogy sok helyen vetnivalót is már vett a nép, vagy földesura adott: a burgonya is, melly egyedül remény 's eszköz lett volna a szegény nép táplálására, igen rozsol fizetett 's a kevés is elrothadt 's egészségtelen. Ezeket így tudva, megvallo, félek. Ha van, kinek e rajz setének 's talán rémesnek látszanék, javasolom vesse le az önmaga iránti bálványozást, az egoizmust; hideg vérrrel, ép szemekkel nézzen az országban szerte, majd meglátja a hon állását, megismeri a nép szükségét, 's ha meg lesz győződve, hogy lehetőt beszélke, hogy nem igen van mivel kecsgetni magunkat, 's nincs más segedelem, mint a tevés és eselekvés — határozza el magát ezekre 's fogjunk mindnyájan munkához.

Mig a baj így ki nem fejtett, mig óriássá nem nőtt, kecsgethetünk magunkat azzal, hogy jó az ős, elvetett minden szegény, jók az őszi vetések: a száraz meleg őszi napokban pénzkereset nyílt a földművelő 's egyéb szegény népnek; termelt is valamicskénk, 's ha megszorulnánk, lám sok a termés külföldön, van már gőzhajónk, majd hoznak 'sat.; de midőn most már látjuk, hogy e szép remények máskép

fejtek — a szép napokat eszések, zord hidegek válták fel, 's a pénzkereset e miatt megszünt, a dúsgazdag vetések sárban-vízben hevernek a jegesedett hó alatt 's könnyen kipálhatók, de ha bármily épen megtartja is Isten, júliusig meg nem ehetők, 's akármerre nézünk, azt halljuk: nincs! a nép már most is éhezik; külföldről még leverőbb hírek érkeznek, a helyett hogy adnának, még nagyobb szükséggel küzdenek, mint mi. Aggódva kénytelenek vagyunk nézni és tapasztalni, hogy a gőzhajók nem be, sőt tőlünk kihordják az életet. A gabona ára sebesen emelkedik, 's a megyék megbizottjai már most sem kapnak megbizásokhoz képest elegendő 's alkalmas életet a szegénység számára. A körülmények kényszerítők lesznek 's parancsolók, mellyek minden embernek tevést szabnak elibe, azt javasolják, hogy nem támaszkodván egyik a másikra, annyival kevésbé a külföldre, gazdálkodjunk belterméseinkkel, 's minden ember tegyen, a mit és mennyit tehet; a statuskormány haladék nélkül, még pedig

Mindenek felett: ha áll az, hogy midőn a szomszéd háza ég, de enyim is lángol, a magamét kell előbb menteni: áll az is, hogy jóllehet a külföld szűkülöködik, de Magyarország sines bőségben, sőt szinte sanylik; midőn tudjuk, hogy a külföldnek gazdag népe, bankja, tengerei, csatornái, vasutai, az egész világgal közlekedési lehetősége 's így kedvező helyzete által Magyarország nélkül is képes elkerülni a szükségét felkeresni, megszerezni 's fedezni — mi pedig épen azon eszközök hiányával levén, mellyek a segedelemforrást felkeresik, — ha Magyarország kiürítetik, ha oda jut, hogy magában fel nem találja a kenyeret, 's azt máshonnan megszerezni képtelen, elvesz segedelem nélkül. Mindegyre legelső 's legsürgősebb azt eszközölni, hogy mindaddig, mig magunk tökéletesen ki nem leszünk elégítve, még pedig nem szobatudósí, hanem practikai számolás útján élelemszerekkel, sőt a jövő évre is egy rész felmaradjon, addig a külföldre Magyarországból semmi élet kivételni ne engedjünk).

Szerintem mindenek felett a földművelő osztály az, melylyet okvetlen 's gyorsan menteni kell, 's ez történelk földesurak által, azért, mert ezeknek jóléte, életök össze va forrva; mert a földművelő nép veszte vagy megmentésétől függ a birtokos anyagi jóléte, a mezei gazdaság felvirágzása vagy bukása; mert ezek több mint embertársak, ezek gyermekei a földesurnak, család-tagjai, kik segedelmet, megmentést isten után egyedül tőlök várnak csak, 's kiket segíteni mindenek felett hivatásuk; ezek még most kérnek, esdekelnek, de félő, hogy majd követelnek. Avatlan kezek felzavarták a közép esendes békétlítő jellemét, természeti philosophiája művelődött, értelme fejlődött; midőn ezek ellenében vallássága csökkent, erkölcsben aljasodott.

Ha minden javak birtokosai, minden földesurak a szenvedő emberiség sorsát annyira szívóknak viselnék, mint az egyházi rend: a nép táplálásán nem kellene aggódni; de mi világiak igen szereltek a világot, 's benne mindezek felett magunkat, kevés kivétellel, csak magunkat féljük. Az egyházi rend, mellyet mi szivtelennék, magánakéllőnek nevezünk mellyet szidunk, osztorozunk, valamikor csak alkalmat találunk — akkor, midőn bajok nem környeznek hennünkkel 's szükségem nem zaklat; mellynek javait irigyeljük, azokra méltatlannak itéljük 's tőlök megfosztani kedvencz nézetünk; soha nem vár felszólítást ott, hol szenvedő emberiséget kell megmenteni; ez az, melly ha bizodalommal szólítjuk fel, szívesen járul, segedelemmel; ez egyedül az, ki minden baj 's vészben rendületlenül állott.

A magyar clerus, mint mindig, ugy most sem várt segedelemre felszólítást; valamint pedig a papi javakban a nép

* Ez, gondolom, ha czelszerű volna is, már késő — mert legnagyobbbrészt kiment, mi kimehetett. — S z e r k.

éhen el nem halt, ugy most is felügyelés van arra 's rendel: csak egy párt hozok fel jelenleg például a birtokos 's földesurak számára.

Az egri káptalan birtokában annyi javakat vesz a jobbágy 's annyi kedvezést nyer, hogy e miatt a jószág alig felélt hozza be azon jövedelemnek, mellyet behoznia kellene; — mindemellett bár az olly jobbágy fen tarthatná magát 's elutasítható lenne, a főkáptalan ápolja; már a mult 1845-iki tavasszal vetnivalót adott jobbágyainak, a legközelebb mult őszzel ismét; a lefolyt szűk évben jan. 1-jétől aratásig minden hónapban 900 kila életet osztott ki a szegényeknek, 's a jobbágyok minden köböl életet 2 vftal olesóbban kapott a folyó árna; most jelenleg le van tiltva minden eladás, egyedül a szegénység számára kisebb mértékben engedtet meg; a tisztéknek szoros felügyelés rendeltetett a szegények összeírására 's táplálására. Ezekon kívül segítettnek családok, háznépek. Egerben több napon néztem a kéregező sokaságát, a szegény és uri koldusokat, kik közül egy sem megyen el vigasz nélkül; egyes kanonok családokat táplál, familiákat segít, éhezőnek enni ad, meztelenekek ruház, szegény tanuló ifjakat tart, ruház, éretlők fizet 's még naponkint 800 koldus kap fejenkint 2 garasnyi segedelmet a közpénztárból, 's mennyire fog még ez szaporodni!

Egri érsek 's patriarka Pyrker László ő excellentiája szinte megtevé javaiban a czélirányos rendelkezést, a nagyfőrlu, ki anyai szepet 's jót tevé már, most élte estéjén hatydulát egri lakásában magányban a nép vigasztalására zengi — mondván: éheznek a nép 's szenved, én szenvedésüket enyhíteni o hajtom, közöttök maradok mint atya, hogy ügyelhesek rájuk — naponkint 1200 egyének adat enni levést, húst 's kenyeret; 's ez látható naponkint, mert enni népet láthatlanná tenni nem lehet; de mennyi a jó, mellyet egyesekkel teszen? mit csak hármán tudnak, a kérő, az adó 's az isten felettök; a derék kanonok B. A. mult nyáron Bécsben szándékozott pár hetet tölteni, 's látván a szükségét, lemondott erről, „bécsi utamra 1000 vft kellene, mondá, ezen ezer kenyeret veszek 's ezer embert jól tartok“; derék férfiu! adjon isten neked annyit, hogy adhass mind azoknak, kiknek o hajtasz. Ti mindnyájan jelesek, nemői a szenvedő emberiségnek fussátok nemes pályátokat soká, 's bár soha ne érzenetek a legnagyobb fájdalomt a háladatlanság által vágott seben. — Ha példátokat követné mindenki, segítve volna a bajon, meg volna mentve a nép, 's csak egy ember sem veszne el éhen, nem fagyana meg meztelen; de félek, kevés lesz, ki követ benneteket, 's talán épen azok, kik javaitokat szomjazzák.

Me gyék

NÓGRÁDBÓL. (Közgyűlésről tudósítás vége.) Január 15-én benyújtá a tegnapi kinevezett választmány munkáját. Végzésé lön: hogy a bíraskodó táblabírák évszedenként a közgyűlések alatt választásnak, a csödtörvényszékhez hat, a polgári és fenytő törvényszékhez nem tudom jól 30 vagy 40, és hogy a jelen évszeden holnap törtéjék a választás. — És mind ez milly törvényen alapul! — A magán-ügyek közt érdekes lett egy a m. k. kincstári törvényszékűl az ipolysági sóhivatal útján egyik főlzolgabíronkhoz érkezett abeli kereset, hogy egy nógrádi lakos állítólagos sócsempesztért testi büntetéssel fenytéssék meg; érdekes lett mondok az által, hogy a régi ellenzék fővezé azonnal főlzolgalván még a m. k. kincstári törvényszéknek törvényes létét is tagadá, de mások által ki lön mutatva, hogy a m. k. kincstári törvényszék törvényesen létezik, hogy annak van törvényes joga bizonyos esetekben itélni 'sat.

Január 16-án választattak meg a bíraskodó táblabírák. Magán-ügyek tárgyalattak. — Ezen közgyűlések alatt tárgyalattott az adó kivételése 's a közmunkák fölhasználása is, miket ő méltósága fontos észrevételekkel kísért.

ekesb nevezkel, minő Kovacs Pál, Garay, Császáré, — a ket utóbbit azonban szívesben látjuk a lyrica mezején! Egész en is meretlen nevek is merültek föl. Palfy ket regényt hocsátott közre; az utóbb megjelent. F e k e t e k ö n y v című ket kötetű, orvendetes haladást tanusit a költő szerzől. — Jokay H e t k ö z n a p o k című műve phantasiat tanusit, de egyszerű mind végétől végig nyers kedélyt, való tudomány teljes hiányát, hatas utáni czellatlan kapkodást, melly mar az egészen romlott stilben világosan mutatkozik. Ha ezen író elkezd valamit tanulni, idővel alkalmasint képes lesz elvezhetőt terenteni az olvasóvilág számára. — Ez ifju ember udonságira 's kritikára vetette magát; mindkettő olly mező, mellyen kevés borostyánt, de még kevesb kiképzeltiséget szerezhetni. A kritika már kimutvett feriat igényel, ha színházról pusztá izetlen fersegessé stülyedni nem akar, csak beszéddé, minőt a nemzeti színház bármellyik zartszek birtokosnőjétől sokkal szellemdusabb 's pikantabb modorban hallhatunk thea 's kávé közt.

Ha meggondoljuk, hogy egy év alatt nem több mint tizenegy külön beszély 's regény jelent meg... valoban hajlandók lehetnek irodalmunkat igen szegénynek tartani; — vagy olvasóközönségünknek kicsinynek is kisebbnek... Tizenegy beszély 's regény! ennyinek athenüzésére egy francia grisettenek, ket három más kaland mellett, mellyet a legszeretremeltobb módra végez — alig kell tizenegy nap. Mindemellett olvasóközönségünk mégis gazdagon el van látva, — mit tanusit az, miszerint minden megjelent mulattató munkak közül csupán Eötvös Falu je gy z ő j e b ő l kelt el 1500 példány, — mig a többi munkát közönségünk nagy része eziméről is alig ismeri. Hogy olly mód nélkül kevés kedvünk van az olvasásra, annak oka tan (!) nem annyira íróinkban rejlik, mint inkább azon szerencsétlenségünkben: hogy nemzeti irodalom nélkül nőtünk fel — Regekről mit sem tudunk — imez edes bölcsődalairól egy még felig szendergő népnek; Azsiából nem hoztunk magunkkal egy Firdusit — egy Panischa Tantrát (az első a persák, az utóbbi az indek hőskönyve); — a Zrinyiek, Bathoryak, Forgáchok, Bethlenek, sőt még Matya

sunkunk is története nem el, mikint a Rolandok, Tristanok, Lancelotok, Bajardoké a nép ajkain; Rinaldok nem ijesztgetnek és mulattatnak. — Sobrinból sem tudunk semmi okosat szerezni, mig egy német író Öttinger E. M. igen szellemdus regényt gyártott belőle; nincs Eulenspiegelünk, melly mulattasson, — pedig olly költemények mint Ludas Matyi, rendkívüli hatással bírnának népeinknek; hanem minden, a mi nek van, még a B a r ó D e M a n x is idegen származatu, ki senki más mint a derek német Münchhausen báró. — Genovéva német eredetű, a d i s z n ő f e j ű k i s a s s z o n y m e g y a r y s z ű l e t e s. Ama hősi és lovagkölteszetről, sarkányok legyőzéséről, nemes szűzek megszabadítása, pompás harcjátékok, lovagi zarandoklatok, ama számtalan kalandok, csudatelték, rémhistoriak, ördögösségek 's több felekről — mit sem tudunk. — Ha ugy irodalmi sorsunk fölött gondolkodom, ugy tünik az föl előttem, mint azok gyermeke, ki tulkezeny tanító 's kegyetlen szülő által minden örömetől megfosztatott 's egész életére nyomorekká tetetett...

Nem akarok én it a regényes irodalom sóprerdeke mellett szót emelni; sem arra nem ezelök, hogy íróink illyes historiakkal foglalkozzanak, hogy a népet babonáiban megerősítsek, azt kiserítették től felelemmel eltoltsék. Illyesmit egyáltalában nem akarok. Azonban más oldalról viszont íróink részéről épen nem ártana, ha kissé több ügyelemmel lennénk a népre, 's Paul de Kock egy nemely fiatal utánozója sokkal jobban tenné, ha a hazai történeteket tanulmányaul venne, azt tetsző modorban feldolgozná, hogy a teremőt phantasia segélyével igazságához 's a hazai történetek kedveléséhez szoktassa a közönséget.

Jósika érdemei már ezert rendkívüliek, mert ő csaknem az egye t l e n, ki a historiai mezőt szorgalom, szellem, ügyesség és csilláló phantasiával művelte, 's habar az angol és francia sajtó befolyásától mentnek nem mondhatni is, de a kölcsönözöttet ugy fel tudta dolgozni, hogy műveiben még az idegen is legsajátabb sajtóunkká vált vala.

Mi irodalmi tekintetben valódi mostoha gyermekei vagyunk a sorsunk!... Az angolok, francziák, németeknek meg voltak az ő nagy epochák. Mindhárom nemzetnek meg vannak szép em-

leci nemesak a harezok véres időiből, hanem a szellemi törekvés, fűrkészet, gondolkodás és évek korából is. Szegények maradtunk — anyagilag és szellemileg — és most, midőn a dolgok egészszletes átalakulása által az anyag lön uralkodóvá, most, midőn inkább részvények, mint tudós rendszerekéltünk csatára, most utnők helyre az elmulasztott?... Ne törjétek tehát olly hamar pálcát fölöttök, ha a gyakorlati jelenbe még sok regényest és fellovagit veytítünk, ha a legpracticusabb tárgyakat költői ábrándossággal kezeljük; nekünk nem volt Werther- és Siegwart-korunk, a mi érzelmünk tehát még nem zajonghatta ki magát egészen; csoda-e, ha a politikai érettségű jelenkört rendentül csopongó költeszettel araszljuk el, sőt csaknem elnyomjuk, hogy igenis gyakran a szívet engedjük hirtelen föllángolásában a nyugodtan és józanon megfontoló fő helyett szóhoz jutni...

Mivel láttuk, hogy külföldön a politikai sajtó napi kérdései regények és beszélyekké dolgoztatnak föl; hogy Angliában a „gabhabil“ satyricus rópiratokat idézi elő; hogy Franciaországban a genialis Georges Sand a társaság minden sebeit esudálatos szellemképletbe szövi, — a házaságot a társasági üdv és kárhorat középpontjává teszi; hogy a németek szórzáhalogató philosophemaiikat nem terjesztik többé scholasticus érthetlen szozagyvelekben, — hanem szerelerműl sohajtözva, holdvilágról ábrándozva, a kedvesselel ibolyát szedve, vagy örök hűség esküjében a szerető ajkain; — azt gondolók, nekünk is így kell tennünk, 's most politizálunk; a status üdv fölött selyem-zoknyák társaságában és dagadó kereveleku határozgatunk; a legszabadelmőbb módon szorjuk a szabadság-flosculusokat thea 's mindenemű más vizes italok mellett, az érzelemvilág a költeszetről egészen kiszoritatik, 's a phantasia a publicistica rabnőjévé, legálatosb szolgálójává aljasitatik, 's így a regény nálunk, a helyett, hogy bevegzett műremekké alakulna, a Hetilap vagy Pesti Hirlap felévi folyamává válik, — Minthogy elejétől fogva, névszerint szellemi ügyekben, idegen lábön állottunk, azt hisszük legjobban cselekszünk, ha mi is politizálunk a szépirodalomban,

(Zá ben. F megye r lamenny kép azir zei bizot engedelt megadtá ellen mit ismételté eredő 's vedtek, gyét min melt mó lennyilat séges vi rendelet áltál a tu a megyé a megyé nak-e, 's dolog, a turopolyc érkezett meskedte 4kéről é dött udv. eseten p nem lön csupán ból egy r szerint a náoskozni csakugya felolvasta türmezei tett 's ez ugyanazo latkozatu bizos eff föléptek lven meg. A má ben meg zóben mi nem képe emittet mességgé nak eleg ták, misz senek e lenszegül séget csa rrdék ez csak sem ből felhiv gait körül szóliták, legfelsőb. A ha a legfelső gülés utá mellett le nak enge azontul dig azon törekvése de nem g zelt műve héz kordé dalmunk nyeket, p Minde ir á n y a mezés sze hogy izlé la m i e z melly a k határozott kai ter vajjon val ha az adó val a jele gyarázza tünk szeri gényt mi csak akko tikai zagy lemme; befolyású melly reg vasóra tes olvasott k lani. Ha a javulás ut nemesbék ünnepi ér könyvben iránya var Csak milly bäm

(Zágráb megye körlevele a turopoljai ügyben. Folytatás.) Mint előbbi számunkban érintők, Zágráb megye rrdői ő felségéhez benyújtott 's pártoltatás végett valamennyi megyével közölt utolsó ellennyilatkozatukban főképp aziránt panaszkodnak, hogy ámbár ok minden a turmezei bizottsági ügyben leérkezett udv. rendeletek tartozólag engedelmeskedtek, a kir. biztosnak pedig a kívánt segélyt megadták 's általában az ez esetben legfelsőbb rendeletek ellen mit sem követtek el, mégis az udvari rendeletek által ismételt, a magyar udv. kancellária egyoldalú itéletéből eredő 's így nem érdemelt rendreigazítást 's megrovást szenvedtek, miáltal nemcsak az alkotmányos állás, hanem a megyét mint köztörvényhatóságot illető tekintet is nem érdemelt módon megsértették. Miután tehát mi e panaszok elnyilatkozatát szóba akarjuk venni, mindenekelőtt szükséges vizsgálunk: vajjon hány és mikép hangzó udv. rendelet bocsátott ki Zágráb megyéhez a m. u. kancellária által a turmezei bizottsági ügyben, mint és meg lón-e felelve a megye részéről e legfelsőbb rendeleteknek, 's ennél fogva a megyét ért ama roszalások annak eljárása által igazoltak-e, 's így érdemszerintiek-e vagy nem? — Mint van a dolog, a következőkből mindenki láthatandja.

A turmezei bizottsági ügyben annak kezdetétől egész a turopoljai gróf fellüszterezéig öszvesen hét udv. rendelet érkezett Zágráb megyéhez, melyek egy kinek sem engedelmeskedtek e megye rrdői. Az ez ügyben először, 1845. dec. 4-éről érkezett udv. rendeletnek, mely a Turmezőre kiküldött udv. biztos K. J.-nak köteles engedelmességet, szükség esetén pedig a kívánt segély megadását parancsolja, azért nem lón megfelelő, mivel az akkor a particularis gyűlésen csupán látszatra olvastattat fel, 's ugyanakkor e célból egy rendkívüli közgyűlés összehívni határozott, miszerint abban a kérdéses rendelet felolvastassék 's felelte tanácskoznia lehessen; e rendkívüli közgyűlés 1846. jan. 12-én csakugyan megtartott 's abban az illető udvari rendelet felolvastattat; de a helyett, hogy ez utolsó értelmében a turmezei grófnak tartozó engedelmestség köteleességül tételt 's ezáltal a vizsgálati ügy előmozdított volna, a rrdők ugyanazon gyűlésből legfelsőbb helyre fölterjesztett ellennyilatkozatuk által a turmezei grófnak, mint vádlotnak a kir. biztos ellen pártját fogták, miután az utolsó ellen vádlókép fölleptek 's imigy nyilvános részrehajlással a legfelsőbb helyen megparancsolt vizsgálat elhalasztását segítették elő.

A második, 1846. jan. 16-áról érkezett udvari rendeletben meghagyatik e megyei rendeinek, hogy miután a Turmezőben működő kir. biztos ellen állatok felhozott ellenvetések nem képesek törvényes kifogást indokolni — magokat a főnemlített legfelsőbb rendeletekhez tartozó hűség 's engedelmességgel tartásuk, 's minden kitérések elkerülésével azoknak eleget tegyenek; a rrdők erre egyszerűen azt határozták, miszerint a turmezei nemes községek írásban értesítessenek e rendelet tartalmáról a nélkül azonban, hogy az ellenszegülő községeknek vagy azok grófnak az engedelmeséget csak egy szóval is juttatták volna eszébe — miáltal a rrdők ezen egy mint az első udv. rendeletet közvetve nemcsak semlegesíték, hanem azonfelül még akkori gyűlésekből felhívás alakjában az ország valamennyi törvényhatóságait körlevelek útján a turmezei nemes községek védelmére szólították, azokat támogatták saját felterjesztés által, melyet legfelsőbb helyen be is nyújtottak.

A harmadik 1846. mart. 2-áról érkezett udvari rendelet a legfelsőbb helyen belátott legfelsőbb parancsok elleni szegülés után a turmezei grófnak fellüszterezési fenyegetés mellett legszorosabb köteleességévé teszi, hogy a kir. biztosnak engedelmeskedjék, a biztos tudta 's megegyezése nélkül azontul Turmezőben gyűléseket ne tartson; a megyének pedig azon eljárása, miáltal a k. bizottság elhalasztására célzó törekvéseket elősegíté, szigoron megrovatik benne, 's a

de nem gondoljuk meg, hogy nekünk előbb művészeleg bevégzett művek által a népet előképeznünk kellene, hogy az a nehéz körkörülményben részvételre képes lehessen. Ekép szépirodalmunk önmagával hasonlított. Nem egy vési az irányregényeket, pedig meg az irány szoról sinesen helyes fogalma. Minden művészi mű, melynek bizonyos határozott iránya nincs, már magában veve rosz. Ha ez utolsó értelmezés szerint más irány nem is, legalább a legyen meg benne: hogy izlést javítani, fölemelni, gyönyörködtetni akarjon; valami célznak minden mű alkotásnál kell létezni, és ezen cél, mely a költő szeme előtt lebegett, ad művészek egyszerűségi határozott irányt. — Vajjon azonban ezen iránynak éppen politikai természetűnek kelljen-e lenni, ebben kelteünk: vajjon valamely műteremtény csak akkor bír-e valódi becsesé, ha az adókereset, zsidó emancipációt, az új váltótörvényt, szóval a jelenkört prózai valóságban öleli föl, tükrözi vissza, magyarázza 's képviseli — egyáltalában nem mernék állítani. Nezetünk szerint mind azon kritikuskok igen messze mennek, kik a regényt minden eszményitől szabadnak szeretik, 's benne csak akkor látnak valami hasznost, his az nem egyéb mint politikai zagyalak, néhány szép-elmi phrasis és közbeszótt szerelemmel; mind pedig azok, kik a költészetet a jelenkor minden befolyásától mentte tenni akarják. Legjobban megítélhetni valamely regény irányát azon benyomás után, melyet a mű az olvasóra tesz, — hol egykedvűleg kenytelen az ember letenni az olvasott könyvet, ott nem igen fényesen fog az irány dolga állani. Ha a könyv a phantasia szép edenebe vezet, ha bennünk javulás utáni vágyat, ohajt ebreszt, ha magunkat elolvasása után nemesbe, magasztosbáknak érezzük, ha köznapi érzésinket ünnepi érzelmekké változtatá: akkor bizvást elmondhatjuk, ha a könyvben politikáról egy szó nem volna is, — hogy annak szép iránya van, a költő betöltte hivatását.

Csak teremtünk minél több illy könyvet, és meglátandjuk, milly bámulatosan fog nőni az olvasási kedv közönségünkben.

(Vége következik.)

legnagyobb felelősség mellett kötelességévé tétetik, hogy minden megkívántató segélyt ellenmondás nélkül szolgáltatson. A helyett már most, hogy a meghagyott engedelmes-ség valóstítása 's a kellő segélyt iránt legkisebb lépés tétett volna, ezen udvari rendelet tárgyalása, jöllehet az gyűlések tartása alatt érkezett 's ott fel is olvastattat, azon állítólagos okból, hogy a jelenlévő rrdők csekély számmal vannak együtt, a legközelebbi közgyűlésre halasztattat, sőt azon esetre, ha a k. biztos működését megkezdené, az alispánnak a legfelsőbb rendeleteket meghíusító, és a bizottsági eljárás elhalasztására célzó határozat szerinti utasítás adott. — De az említett udvari rendeletnek közelebbi közgyűlésre halasztása sem a következő, sem a későbbi közgyűlésen elő nem került, 's így az tárgyalatlannul 's eredmény nélkül maradt. (Folytatatik.)

IGAZÍTÁS. Lapunk tegnapi számában a 79-ik oldal első hasábján sorában alól hibásan áll: élő hivatali tárgyait, „elő hivatali tárgyait“ helyett.

A JÓZSEF-EMLEK EGYESÜLET f. évi januar 27-én a városi redoute kis teremében tartott közgyűlésen öröndetes tanulelet tapasztalá azon részvételnek, mely egyfelől a néhány nap alatt közel 8000 p.fra rugott ajánlatok meglepő öszletéből, másfelől az idő kellemetlensége dacára oly szép számmal megjelent közönség egyhangú kozhelyeslesemből nyilvánult az iránt, hogy a kitűzött magasztos cél valóstításul az egyesülés tere választott. I. Mian az ideiglenes válasz many a rabizottak teljesítéséről számot adott, felolvastattak a javaslatok előterjesztett, 's előlegesen bírlapokban is közölt alapszabályok, 's azok csupán egy hozzátevével, (mellyszerint a közgyűlés a szobor minőségének elhatározását, költészet 's a műve z megalapítását magának tartotta fen) elfogadtattak, 's a városi hatóságnak bemutatni elhatározottak. II. A leköszont választottság közfelkiáltással maradódnak továbbra is megerősítették, 's eddigelő a tisztviselőkn kívül 24 tagból állott száma 36-ra emeltetvén, 's ez uttal csak 6 új tag választott, névszerint I. cz. gróf Károlyi György, Kiss Karoly, Petrichovich Horvát Lazar, Schedel Ferencz, Szentkirályi Móicz és Szepessy Ferencz urak; a többi 6 tag elválasztása pedig akkorra halasztott, midőn az aláírási ívek beérkezésével az egyesületnek minden rendű tagairól tudomásul veszen. — III. Szövegére került a helynek megválasztása is, hova a célul kitűzött erez-emlek legmeltőbban fogna állitathatni: 's ez iránt az osztatlan közkarat a József-piaczra nyilvánult, melynek atengedéseert a nemes városi hatóság szünre meg fog keretni. — IV. A legközelebbi közgyűlésnek egyik fő feladata lesz az egyesület szervezeteul 's gyűmoltással part ogot választani, 's az elválasztandó annak elfogadásért megkérni, addig is határozottan kimondvan a közgyűlés, hogy a megbízandó művész elválasztásában elion határaira nem szoritkozandik, megbízati a választmány, hogy mindenekelőtt iparkodjék az aláírási íveket Budapest minden rangu es rendű lakosi között czelszerűen kiosztani, 's az illető uypártolotok közremunkalkodási kegyes segélyert megkérni. Kolt Pesten febr. 2-án 1847. Rotte n biler Lipót, elnök Kacs-kó vics Lajos, titoknok.

FELVILÁGOSÍTÁSUL az életbiztosító-intézetek a lapszabályokhoz. Az első magyar kölcsönös életbiztosító-intézetnek a B. P. Híradó legközelebbi számai egyikéhez csatolt programja 's alapszabályaiból megérthette 's megtudhatta a tisztelt olvasó közönség, millynemű jótékony és közhászau intézet keletkezett 's nyílt meg Székes-Fejérvártól 1847ben. Első magyar kölcsönös életbiztosító-intézet ez. Meghiszem, sok a halál révén álló hévvel ragadta kiaszott kezeibe az alapszabályokat, látván ezimlapján az életbiztosítást, 's reszketve kérdezé: „hol van azon intézet, mely az életet biztosítja, 's én mindennemű oda áldozom ez intézetnek.“ Illy kedves az élet, ha veszni indul! Meghiszem, sok felületesen gondolkozó csak a czimlapot olvasván el, haraggal 's boszankodva vetette félre az alapszabályokat, gondolván, no még csak ez kellett ám, hogy ezzel vakítsák az együgyű embert, engem bizony nem szednek rá, mert tudom, hogy egyszer meg kell halni. Meghiszem, hogy sok kíváncsi figyelmesen átolvasta, megtanulandó, mikép lehetne az életet biztosítani, 's boszankodva vette észre, hogy csakugyan halál ellen nincs orvosság. Azonban, bár mikint gondolkoztak is némelyek az életbiztosításról, ez az életbiztosító intézetek jótékonyágát nem csökkentette, sem nem fölülte-lezi, hogy mindenki így gondolkozott.

Az életbiztosító intézetek eszközik, hogy a családok, mint az összes nemzet alkotó részei magán-vizonyaiban egy új, 's eddig ismeretlen szak kezdődik, melyben az aggasztó gondok életbiztosítás általi megszüntetésével, mindenki szabadabban, 's bátrabb küzdelem nyujthatt segédkezet a haza felvirágoztatására. Az első magyar kölcsönös életbiztosító intézet mindig csak egyesek, 's magánosok hasznai körül forog, mégis mivel egyesek boldogításában az összes hazát boldogítja 's virágoztatja fel, bátran elmondhatjuk, hogy jelszava haza, nemzet és jólét; annyival is inkább, mivel ezen eszméktől soha nem térd el egyesek hasznát vadászó, vagy előmozdító ténytakara, 's így vezérli mintegy, 's segít a nemzetet az elérhető műveltség pontjához. Anyagi jólétben alapul minden e földön, szellemi műveltség nyomor mellett megelégedést nem szül; mozdítassék elő az anyagi jólét, magától következik a szellemi műveltség és lelki megalégedés, 's akkor korlátlan teljesítheti a lélek működéseit.

A székesfehérvári első magyar kölcsönös életbiztosító intézet jelenleg csak élethoszrai, azaz olly biztosításokat fogad el, miszerint a biztosítottnak bármikor történendő halálakor fizet ki az azon öszveget, mely biztosítottat, 's melynek száradékát résztvevő évenként az intézetbe befizette. Ki az intézet résztvevőjévé lett, ha felvétele után hamar meghal, azon szerencsében részesülnek maradéki, hogy hamar hozzá

*) Szerkesztő-intézetünkben is van illy aláírási iv letéve. Szerk.

jutnak, 's kevés száradékért jutnak a biztosított öszvegehez, ki pedig belépte után 10—20 évig fizeti részvét díját, azon szerencsében részesül, hogy tíz 's husz évig élt, 's látta a napvilágot. És kérdem, mellyik szerencsésebb? az-e, kinek felvétele után nem sokáig kellett fizetni, vagy az, kinek 10—20 évig kellett részvétdíjat fizetni? Ezen kérdést azokhoz intéztem, kiknek az a kifogásuk, hogy ha sokáig él az ember, sokat kell fizetnie. Ugy hiszem, arczukról le tudnám olvasni a feleletet, mert hiszen hol van ember, ki évenként két annyi díjt is meg nem adna életeért, mint a mennyit családjá jóvoltáért az intézetbe kell évenként befizetni? Minden pillanat véget vethet az emberi életnek, 's milly nyugodtan néz az élete végperceze elibe, kit azon tudat boldogít, hogy ő biztosította övét, 's ha elvették is tőlök a kenyér botja, az intézet lépnd az atyai tisztbe. (Vége köv.)

KÜLFÖLD.

FRANCZIAORSZÁG. A páirkamara bizottsága jan. 23-án esti 9 órakor nyujtotta át a Tuileriákban a királynak a kamara válaszfeliratát. — A követkamarában jan. 22-ken a gabona szabad beviteléről szóló törvényjavaslat közértelműen elfogadtattat. Szerinte 1847-iki jul. 3-ig idegen gabona, liszt, ris és száraz főzelek akár francia, akár idegen hajókon hozassák, minden hajóvám alól ment marad.

Elterőleg korábbi tudósításoktól, egy levelező szerint, a balközép kettészakadása ezen különböző elvekből történt: Thiers és mintegy 30 tag a cabinet iránti bizalom kérdését főképp a külügyi politikától akarja függővé tenni, míg Dufaure és Billault urak, negyvened magokkal, azt csupán a belső kérdésektől függesztik fel. Majd elvlik a válaszfelirati vitáknál, melyekre a pártok nagy készülteket tesznek. Jan. 19-ken Thiers és 30 párhíve a konferenciateremben esata-tervet készítettek. O. Barrot, ugy látszik, Thiers mellett fog megint segédkedni.

PORTUGALIA. Saldanha jan. Skán hagyta el Coimbra 's Oporto felé indult, hol a forradalmiak minden erejüket öszeszedték, 's hová a Bragából elvert miguelisták is vonultak. Saldanha a várost rohanással szándékozik bevenni. Das Antas 7-ken érkezett meg Oportóban seregeinek maradákaival, kik közt már alig volt 1000 rendes katona. Oportóban mindössze 12—13 fegyveres készül a védelemre. — Lissabonban a rendőrség szigorúsága nőttön nőtt, mintegy 700 ember ült márbörtönben, köztök számos főrangú hölgy is.

POROSZORSZÁG. A poroszlapok említést tesznek újaban többször ismételt kísérletekről, a kézművesek társulatait 's a rendes katonaságot és honvédséget (Landwehr) kommuniszták rópiratokkal felizgatni. A Pr. Allg. Zg e kísérletek kiforrásáról „Marr. Heinzen. Freiligrath“ czim alatt egy hosszas és lényegesen következő tartalmu czikket közöl. Marr Vilmos, eredetileg kereskedő, egy minap kiadott nyílt vallomásában az „ifjú Németország“ Schweizben létezett társulat propagandájáról, melynek egyik vezére volt, 's melyet 1845ben részint Neufchatel canton bírói vizsgálata, részint Waadt canton radicalis kormányának rendelete (mint azt a B. P. Híradó annak idején körülmenyesen közlötte) szétoszlásra kényszerített. A propaganda feladatának tekintni, „a jelen socialis állapotok felforgatását előkészíteni 's gyűlölettel tölteni el a jelen állapot iránt, 's forradalomra fogékonnyá tenni a kedélyeket.“ — „A szüntelen tagadó szellem egyedül az, mond Marr, mely a jövendőnek utat törhet. Ez mindenk előtt minden vallás tagadására vezérelt bennünket. A jövendő hitvallása az ember, a legfőbb, az első és utolsó lény. Az isten transcendentalis eszméje alapja az egész korhadrt társaságnak, 's valamig az ember egy szál gondolatlanl függ az égtől, nincs üdv e földön. Az emberiség eszméje fonalan a hazafiuság tagadásához jutottunk.“ És nemcsak egyik vagy másik haza szeretete, hanem általában minden status alsórendű alaknak tekintetett, melyből a társaságnak szabad, humanus önuralkodásra kell üszülni. A propaganda célja volt tehát: democratia minden következesével, végsőséggig radicalis democratia. Álláspontja az új philosophiának criticája volt. — A propaganda számos, önállóan működő, de egy középpont által egybekötött 's egy még titkosabb és ismeretlenebb választmány által igazgatott körökből álló titkos társaság volt. Az egyes titkos kör „család“ nak neveztetett, 's ebben rejlett tulajdonképen a propaganda egész élete; mert a „család“ az, mely saját elhatározása szerint az ujonczokat előkészíti és felveszi, a körülményekhez képest terjed vagy összevonnal, a többi családokkal levelez és csak annyiból függ a középponti igazgatóságtól, mennyiből a propaganda végelvit követi és azt az igazgatási viszonyok megkívánják.“ A propaganda tagjai többnyire német kézművesek voltak. Mezejök Schweiz volt, de Németországnak kellett volna lenni, hol főképp rópiratok által akartak munkálkodni. A propaganda a kézművesek társulataiban foglalt helyet családjai által, azonban itt öszseittközésbe jött a kommunistákkal a „teuton makkfalókkal“, a bourgeois-liberalismussal és a waadtcantonbeli gyakorlati radicalismussal. Működésének mindamellett olly jó sikere volt, hogy kézműves növendékei „valamennyien az isten személyes ellenségeivé lettek, 's bennök az ösztön, minden törvényen átrontani, valóságos manivá fejlődött, annyira, hogy a fejlettséget magában a társaság kebelében is gyakorolják.“ Azonban a társaság, midőn Marr éppen irodalmi igéreteket nyert, mikszerint egész Németország behálóztatott volna a propaganda hálózával, a waadtcantoni politikai radicalismus által szétüzetett, mert az ottani hatalomtartó, Druoy, kit Marr ezért oroszlanbőrű szárnak nevez, a különbséget az ifjú német propaganda és a kommunismus közt át nem látta, 's magát a kommunismus gyanujától kitisztítandó, mind a propagandistákat, mind a kommunistákat számüzte a cantonból. — A propaganda önkébelében rejlik ugyan veszedelmes terveinek ellenmérge, mond a Pr. A. Zg, jelesen nyilvános-

ságában, pénztelenségében, a német kézműves természetében, ki megsem olly könnyen rontható meg, mint a propaganda kívánja, 's főleg a vezérek aránylagos csekély tehetségében. Mégsem kell egészen könnyen venni a dolgot mert már elég pusztítás virett véghez a kézművesek közt számtalanok fosztattak meg már lelki nyugalmuktól 's az élet örömeitől, és Marr azt mondja, hogy pályafutásában csak kissé mezzavartott, a terv pedig, ugy látszik, tovább szövedik. Mert Nemetsország azon részeiben, melyeket Marr kijelölt, rópiratok terjesztettek alatomosan és epen olly módon, a mint ő arra usztatást ad. Most már Nemetsországban akarnak munkálkodni, 's a legujabb berlini esemény, t. i. némelly kézműves és csabúlok elfogatása, a propagandával való komoly összefüggésre mutat. A 'forradalom' e második phasisa abból áll, hogy olly emberek, mint Heinzen és Freilingrath (ki egyebiránt egyike a legnagyobb tehetségű német költőknek) lazadásra bocsának ki szöveget, terveiket tényekkel köik egybe, gyakorlati szabályokat terjesztenek és nemcsak a kézműveseket, hanem minden osztályokat, névszerint a tulajdonképi proletariustokat magokkal ragadni törekcsenek. Heinzen p. o. többek közt így ír: „Mindennek előtt e szónak: forradalom, olly értelmet kell kivinnünk, minővel jelenleg a 'jörvényesség' bir, mert ott nincs törvény, a hol nincs néptörvény. A ti törvényes utatok romlásra vezet, nem szabadsághoz. Ismerjétek el és valljátok meg, hogy mindennek előtt a poroszoknak kell forradalmi zászlót kitűzni. Legjelesebb férfiatok megismerték már ezt, 's ki is mondanák, ha nem félmenek. — Minden katonát corumpálnunk, azaz humanisálnunk, mindeniket árulóvá, azaz honfiá tennünk kell; és a katoná meg fogja mutatni, mihelyt a nép egyenlő jelszavú zászlóval áll vele szemközt, meg fogja mutatni, hogy a nép fia. Ez egyetértés előidézésén kell fáradoznunk, kivált a Landwehrnél... Emberi érzelmek, igazság, fájdalom, harag és bosszú! mikor fog valahára felviradni a nap, mellyen vándorpálcát kell közébbe

venni azoknak, kiknek hóhérbotja eddig olly sok nemes férfit zóit számkivetésbe és kétségbe. Ha tördőfessel lehetne igazságot szereznünk, megvalljuk, inkább törhez nyulnánk, mint irótolhoz.”
GÖRÖGORSZÁG. A követkamara dec. 13-ig, a senatus pedig dec. 19-ig voltak a választelirati vitákkal elfoglalva. Az országgyűlés nov. 19-ken nyitván meg, két hónap pazzarolatot el nagy szavakkal. — Kolettis miniszterelnök kiigyuolt betegségeből 's ismét átvette a külügyek tárczáját. A miniszterium állása folyvást erős.
A választelirati viták alatt a „Moniteur Grec” ben lényegesen illyen tartalmu cikk jelent meg: Nem szeretjük, ha a külföld iránti állásunkat a szöszéken feszegetik. Görögország sajátoságai életével bir; létele feltételeinek korlátai közt ura hivatásának, mellyet Európában a közvélemény megcsértése nélkül senki kockára nem tehet. Belső haladás a czélja, 's ezt elősegíteni hajlandók az idegen rokonszenvek, 's Görögország jól tudja, hogy azok sehol sem hatalmasabak, mint azon három kormánynál, mellyek sorsát, midőn még bizonytalan volt, közébe vették; meg nem foghatjuk, hogyan szólhat valamelly görög szónok egyébkint e kormányok bármellyikéről, mint a haladatosok magoknál. Ehez járul még, hogy olly pártok által, mellyek külföldön keresnek támaszt, tetemesen csökkentetik független ország és bízósága, 's hogy olly nemzetek, mellyek megdöglődelletlenül bizonyos tetszessel engedtek idegen kormányoknak befolyást belső ügyeikre, vesztöket lelték. Oroszországot elégedetlennek mondjátok lenni. Mi ellenkezően azt látjuk, hogy a petervári cabinet melyt és felvilágosodott érdekek van hazánk iránt. Nem fogadtatik-e barátságosan a görög lobogó a fekete tenger minden kikötőiben? Sőt itt is, az egész világ szeme előtt, nem barátságos-e az orosz követ magatartása? Valóban egy tényt nem látunk, mellyből azt lehetne következtetni, hogy a követ a jelen kormány működésének akadályozására volna utasítva. Mi Angliát illeti mire vonat-

koznak az angol cabinet követelése? Semmire, mint az általa biztosított kölcsön hátralevő kamataira. Beszélnek ugyan némelly, kisebb nagyobb mértékben valódi izenetekről, melyeket a lapok közrebocsátottak. Mi nem hiszszük, hogy Palmerston lord nem tudja, mennyire visszaélnék itt az ő nevével, és nem tudja azt, hogy a ministerium, melly ellen ő szünetlenül dörög, egyedül bir kilátással többségre a kamarában. Illy csalatkozás lehetséges, 's ha a hírlapokban közzétett izeneteket vizsgáljuk, az angol cabinet nagyon csalatkozik Görögország belső állapotáról. Görögországot rablások nyílt mezejének tartja epen azon időpontban, midőn a görög követek kamarája azt mondja a királyhoz intézett feliratban, hogy az ország művelésének haladása bizonyítja, milly nyugalom és közbátorság van az országban. — Az mondatik tovább, hogy ha Oroszország és Anglia irántunk elhidegültek, annál inkább támogatja Franciaország Kolettis urat. Franciaország soha sem keresett kizáró befolyást Görögországban. Franciaország az 1846-ban, mi 1827-ben volt. A millió, mellyet a nemzeti bank megalapítására adott, valamint az, mellyet nemsokára közmunkákra adand, a francia iskola felállítására Athenében, valamint többi jótéteményei általánosságokkal jellemzők, 's pártisint nem viselnek. Olly cabinetet pártol, melly a király hajlandósága és a kamara támogatása által erős. Vagy tán Franciaország kényszerítette a királyt e hajlandóságra, 's idézte elő e támogatást? Ha ugy volna, olly állandóan gyamolítának-e Ausztria és Poroszország egy művet, melly csak Franciaország gyamura volna oka, elkerülné e Ausztria és Poroszország figyelmét?
Gr. Dessewffy Emil vezérlete mellett szerkesztet Szenvey József.
(Szerkesztőség szállítás utca Horváth-ház 540d sz. a. 1. em.)

Hivatalos tudósítások.

(90) **Birói árverés.** (1, 3)
Tek. Heves vármegyében fekvő T. Füred városa határában kilencz urbéri telket bíró jobbágyok, huszonkét házas szellemek, ötvenegy hold jó minőségű, kéiszáz huszonkét hold ollykor viz járta réti, kasszáló, majorsági és több darab dezsma-szőlők; ezeken kívül T. Füreddel határos köcs pusztában mintegy nyolczvan hold szántással is használható föld birói ítélet folytán f. évi aprilis 25-ken reggeli órákban Füred városában tartando közárverés útján eladandó. — Kelt Egerben januar 20-kan 1847.
Szombathely János, t. ns Heves Szolnok, vármegyék alszolgabírája, mint kiküldött végrehajtó.

(86) **Váltótörvényeszeki idézés.** (1, 3)
Sonnenschein Ábrahám, kinek lakhelye nem tudatik, az ellene Biring Sámuel által 66 p. frt és járuléka iránt indított váltógyök tárgyalására folyó 1847. évi martius hó 3-kan d. e. 9 órára az alulírt váltótörvénysek eleibe azon megjegyzés mellett idézték, hogy részére a meg nem jelenése esetére — Bangha János gondnokul rendeltetett legyen. — Pozsony kir. e. b. vltzék 1847. évi januar hó 25-ken.

(283) **Baer Matyas elleni csödper.** (3, 3)
45218. Pozsony vármegye törvényességének jelentése szerint Pozsony-Váralya mezővárosa tanácsa ottani házbirtokos Baer Matyas ellen csödületet határozván, az illető hitelezők megjelenésére 1847-iki évi februar 10-ikét hatarnapra tette ki, tomegdondokká Monycz József tanácsbeli perügyelővé pedig Bartl Ferencz hités ügyvéd nevezetvén. Ugyanez kihirdetett. Kelt Sz. András hó 24-iken 1846.

(316) **Smidt Ferencz elleni csödper.** (3, 3)
49634. Nagybánya város tanácsa jelentése szerint Smidt Ferencz Barfics Erszébet hitelezői csödületének hatarnapja 1847. évi februar 6-ikára tuzetvén ki, 's tomegdondokká Szikszay János árvek atya, perügyelővé pedig Haracek Ignác segéd aljegyző nevezetvén; ugyanez kihirdetett. Kelt Karácson 29. 1846.

(324) **Avakumovicz Pál elleni csödper.** (3, 3)
944. Pest vármegye csödületének felírása szerint Avakumovicz Pál szent-endrei lakos hitelezői csödületének új hatarnapja folyó évi februar 8, 9 és 10-ikére tuzetvén ki, 's tomegdondokká Martonovicz Elek, perügyelővé pedig Molnár József hités ügyvéd nevezetvén; ugyanez az 1846-iki évi junius 9-ken 22428. sz. alatt kelt körlevel folytában kihirdetett. Kelt Boldogasszony hó 4-ken 1846.

(317) **Pflanzl Antal elleni csödper** (3, 3)
49635. Selmeczbánya város tanácsának jelentése szerint Pflanzl Antal helybeli költégyártó hitelezői csödületének hatarnapja 1847-iki évi februar 8-ikára tuzetvén ki, 's tomegdondokká Makovinsky Alajos tanácsbeli, perügyelővé pedig Fritz Pál uszteletbeli főügyész nevezetvén; ugyanez kihirdetett. Kelt Karácson hó 29-iken 1846.

(91) **Meghivás**
a magyar kereskedelmi társaság közgyűlésére.
A magyar kereskedelmi társaság évenkénti rendes közgyűlése ezentúl a martiusi pesti vásárra határozatván, szerencsége van az alulírt választmánynak jelenteni, miszerint az azidőn martius hó 13-kan délután 5 órakor az ifjargyesület szállásán (nyílág-utca) 365. sz. alatt házbán fog tartatni, mellyre a t. cz. részvényesek ezennel usztelettel meghívattak azon szives kérés kijelentése mellett: méltóassanak részvényeseket az alapszabályok 44-ik §-a értelmében vagy előre a társaság pénztári hivatalánál letenni, vagy a közgyűlés színe előtt felmutatni. Tárgyai a közgyűlésnek következők:
1) jelentés a társaság munkálatairól.
2) Az utolsó félelvi mérleg előterjesztése.
3) Választmányi vélemény a társaság jövődöbeli rendszerezéséről.
4) Igazgató választás.
Kelt Pesten januar 31-ken 1847.
A magyar kereskedelmi társaság igazgató választmánya.

7-ik részlet fizetés
a magyar kereskedelmi társaságnál.
Köteletségének tartja az alulírt választmány az alapszabályok 10-ik §-a értelmében a t. cz. részvényeseket hivatalosan felszólítani — méltóassanak az alapszabályilag folyó évi april 10-ére határozott 7-ik részlet-fizetést 50 p. ital
a társaság pénztári hivatalánál Pesten (herceg Csurg-ház első emeletén) teljesíteni; 's egyzersmind azon t. cz. részvényeseket is, kik még a 6-ik §-a flos részletet be nem fizették usztelettel kéri: sziveskedjenek tartozásukat ugyanott legkésőbb, april 1-5-ös napjáig lefizetni.
Kelt Pesten januar 31-ken 1847.
A magyar kereskedelmi társaság igazgató választmánya

(88) **Wagner József** (2, 2)
szépmű kereskedésében Pesten ujon megjelent: Széchenyi A. gróf arcképe, természet után rajzolta Eyll Ferencz, ára 1 frt 20 kr. p. p.
L e B a i s e r; román Scholednél asszony részére, szerző Curci J. Ára 24 kr.
V i g a d ó; legujabb magyartáncz, zongorára szerző Kúch J. Ára 24 kr.

(85) **Hirdetmény.** (2, 3)
Tek. ns Győr megye gazdálkodó választmánya részéről közhírre tétetik, hogy f. 1847. évre a megye szükségére megkivántolt iró-szerek; nemkülönbén a megyei legénység számára szükséges ruha-kelmék és egyéb szerek szállítása felett folyó évi februar 25-ken reggeli 9 órakor árcsökentés fog tartatni, a vállalkozni kívánók, — kik a szállítandó kelmékre biztosítékot kimutatni tartoznak a fentnevezett napon és órában Győrött a megyeházban tartando árjelésre ezennel meghívattak olly megjegyzéssel: hogy a honi gyártmányoknak hason ár és minőség mellett elsőbbség fog adatni. — Kelt Győrött 1847. januar 27-ken.
Dorner E. d. e. m. alispán.

(67) **C s ö d.** (3, 3)
Székes-Féjérvár szabad kir. városban a felső városi katolikus lelkész-ház melletti elemi tanítói hivatal ugy a Sz. Sebestyén templomban énekes hivatal is megürit, mindégik hivattal 200 ezüst forint, szabad lakás, 4 öl fa van összekötve; felszólítatnak ezennel mindazok, kik akár egyik, akár másik hivatal felvállalására képesek, hogy illeto olveleikkel ellátva magokat a városi főbíró úrnál folyó 1847-iki februar 18-ig jelentsék, a melly napon a jelenzők a reggeli órákban próbát fognak tenni. — Kelt Székes-Féjérvártott 1847. évi januar 22-én tartott tanács ülésből.
A jegyző-hivatal által.

(72) **Arverési hirdetmény.** (3, 3)
A pesti kir. főzálog-hivatala részéről ezennel közhírre tétetik, hogy az 1845. évi november havában elzálogított és 1847. évi februar 9-ik napjáig ki nem váltott, sem ujra át nem tett, 's jelenen öltözöt darabok fehér-neműek, czin és vörösrész 's több nemű tárgyakból álló zálogtárgyak, f. évi februar 10. és 11-ken — az elzálogított ékszerek pedig, mellyek szinte a fenérintelt 1845. évi november hóban elzálogítottak, de egy héttel később, azaz 1847. évi februar 18-kan nyilvános árverés útján a többet ígérőknek át fognak adatni. — Közhírrel adatik egyzersmind, hogy az 1846. évi october hóban egyenkint, vagy más tárgyakkal elzálogított — 's csak 3 hónapra átvett és 1847. évi februar 9-ig ki nem váltott prémes ruhák, szinte 1847. évi februar 10-ken nyilvános árverés útján a többet ígérőknek át fognak adatni. — Nemkülönbén azon nyilvános cs. kir. statuspapirok 's bank részvények, mellyek 1846. évi julius hóban elzálogítottak és csak 6 hónapra vétettek át, 's a mellyek 1847. évi februar 17-ig se ki nem váltottak, sem pedig ujra át nem tétettek, mnt lejártaknak tekintetnek, és 1847. évi februar 18-kan a fenálló folyamatok szerint eladatni fognak. — Végül köztudomásra juttatik, hogy az alább következő hivatali számok szerint elzálogított tárgyak, mellyek iránt rendelkezések nem tétettek 's annál-fogya el kellett adatniok a hivatali illetmények levonása után fennmaradt összegek az alábbi jegyzék szerint 1847. évi august. 5-ig, a záloghivatali czedülok

J e g y z é k.

A' zálog-jegyek folyó számai.	Az elzálogított tárgyak nap-, hónapja és évi.	A' felveendő maradványok pengő pénzben.
		ft. kr.
16114	Majus 1. 1843.	— 12
16214	" 1. "	— 23
16429	" 4. "	— 5
16770	" 3. "	— 50
16798	" 3. "	1 —
17081	" 4. "	— 42
17116	" 4. "	— 41
17354	" 5. "	2 21
17648	" 8. "	2 18
18103	" 11. "	— 21
18109	" 11. "	1 2
18153	" 11. "	— 52
18511	" 15. "	1 3
18617	" 15. "	— 33
18664	" 15. "	1 2
18881	" 16. "	— 8
18987	" 16. "	— 18
19073	" 19. "	2 6
19146	" 19. "	— 22
19533	" 22. "	1 51
19672	" 23. "	— 1
19734	" 23. "	2 40
19974	" 24. "	2 49
20174	" 26. "	— 27
20204	" 26. "	1 14
20238	" 26. "	8 42
20251	" 26. "	1 52
20267	" 26. "	— 50
20958	" 31. "	— 30
14418	Aprilis 11. 1844.	— 1
59828	Majus 1. 1843.	— 35
60061	" 2. "	— 13
60173	" 3. "	— 51
60198	" 3. "	— 22
60243	" 3. "	— 6
60365	" 4. "	— 5
60488	" 8. "	— 19
60547	" 8. "	— 1
60745	" 9. "	1 16
60769	" 9. "	— 27
60984	" 12. "	6 34
61030	" 12. "	4 40
61091	" 15. "	— 6
61134	" 15. "	— 29
61140	" 15. "	— 6
61178	" 15. "	2 1
61188	" 15. "	2 23
61280	" 16. "	11 4
61348	" 16. "	— 13
61557	" 22. "	2 32
61558	" 22. "	1 53
61723	" 23. "	— 36
61742	" 23. "	9 17
61785	" 23. "	1 30
61866	" 24. "	— 14
61878	" 26. "	— 9
61993	" 29. "	— 7
62099	" 29. "	— 44
62222	" 30. "	7 59
62236	" 30. "	11 —
62309	" 30. "	— 43

Gabonnar válto garasokban.

	Tisztabúza	Kétszeres	Rozs	Árpa	Zab	Kukorica
Budán jan. 27-ken: 60. 63. 54. 40. 36.	310-336	—	250-260	210-215	110-114	240-250
Bécsben jan. 30-kan: 77. 12. 32. 45. 13.	180-190	160-170	152-156	100-105	64-65	110-112
Kassán jan. 30-kan: 58. 7. 40. 73. 84.	160-170	145-150	140-145	70-72	122-124	—
Febr. 2-kan (Ködden): A jeggyűrű. Ered. vig.	200-210	165-170	155-160	110-115	70-72	122-124
Ira Sziget.	210-220	175-180	—	75-80	75-80	130-150
Febr. 3-kan: Er n a n i. Nagy opera. (Hollósy Kornelia javára először.)	170-245	135-160	145-165	100-124	72-81	108-130
Febr. 4-kan: Leánykérés szabály szerint. Vigjáték.	184-205	—	166-172	128-135	76-80	—
	204-225	—	160-171	120-124	80-83	—162-
	170-192	—	135-145	108-110	65-67	110-115

Tulajdonos Borsos Márton — Nyomtatta Landerer és Heckenast Pesten.

A' lejáratú idő 1847-ik évi augustus 6-ika.

Ezen l...
TART...
Halózas...
Közgyűlés...
Külföld...
Hivatalos...
IRODA...
Lipsee. Kö...
Ő es. k...
kat, u. m...
nonokká...
pankotai...
miskolci...
a köv. ma...
énekül...
Ferencz...
reszké...
HALÁ...
el Várad...
kir. kama...
évében...
a közte...
embertárs...
szelid ér...
szólják...
Kornis Ká...
Szerepi K...
táblabírá...
vainak!
□ A...
kotmányo...
nyezők g...
kifejleszt...
következ...
natok kül...
nyokban...
mellyek a...
nél gyeng...
kérdések...
vélemény...
zetek ellen...
zet eszmé...
gyakorlása...
nyilvánít...
mondani: ...
lülről, ak...
az első es...
s á g ö l i...
b a d s á g...
Midő...
akaratlan...
testületei...
noki feltö...
nultása...
tulnyomó...
a dolgok...
REFORM...
Husz...
nolunk...
dani nem...
nem mo...
Husz évi...
életében...
vedt mo...
'S ki...
A ki isme...
éreznie k...
más szin...
pezdő...
Hogy e v...
gyeletet...
szeme v...
azokban...
leni, ne...
nagyöss...
ban ezek...
Bold...
hatja! k...
miserint...
Azóban...
mindent...
lyen átg...
haladásu...
olly par...
ségben...
Egyket...
meddőne...
mutatko...
nyában...
zánk a...
vője fele...
's az any...